अश्न *a.* [अश्नुते व्याप्नोति अश्नाति वा, अश्‌-नन्‌] 1 Pervading. -2 Eating voracious; तस्य भ्राता मध्यमो अस्त्यश्नः Rv. 1. 164. 1. -3 Pervaded, filled. **-श्नः** 1 N. of a demon; अश्नस्य चिच्छिश्नथत्‌ पूर्व्याणि Rv. 6. 4. 3. -2 A cloud (Nir.). -3 A stone to grind Soma on. Rv. 8. 2. 2. नृभिर्धूतः सुतो अश्नैरव्यो वारैः परिपूतः.

अश्नया Hunger.

अश्नीतपिबता [अश्नीत पिबत इत्युच्यते यस्यां निदेशक्रियायाम्‌, मयू० स० P. II. 1. 72] Invitation to eat and drink, a feast where people are called to eat and drink; अश्नीतपिबतीयन्ती प्रसृता स्मरकर्मणि Bk. 5. 92.

अश्मः 1 A mountain, a rock (at the end of comp.) -2 (Ved.) A cloud.

अश्मकः [अश्मेव स्थिरः, इवार्थे कन्‌] 1 N. of a sage. -2 N. of a country in the south; तथाश्मकाः पुलिन्दाश्च कलिङ्गाश्च विशेषतः Rām. (probably an old name of Travancore); according to Bṛi. S. 14. 22 it is in the north-west (दिशि पश्चिमोत्तरस्यां........अश्मककुलूतलहडस्त्रीराज्यनृसिंहवनखस्थाः) -3 The inhabitants of the country (pl.). -4 A part of the साल्व country or its inhabitants; or its king.

अश्मन्‌ *a.* Ved. Eating or pervading; अश्मान्नानामाधिपत्यं जगाम Av. 18. 4. 54. -*m.* [अश्नुते व्याप्नोति संहन्त्यनेन वा० मनिन्‌ Uṇ. 4. 146] 1 A stone; नाराचक्षेपणीयाश्मनिष्पेषोत्पतितानलम्‌ R. 4. 77. -2 A hard stone, rock. -3 Flint. ततोऽश्मसहिता धाराः संवृण्वन्त्यः समन्ततः Mb. 3. 143. 19. -4 A cloud. -5 A thunderbolt. -6 A mountain. **-Comp.** **-आस्य** *a.* having a stone-mouth or source, flowing from a rock; अश्मास्यमवतं ब्रह्मणस्पतिः Rv. 2. 24. 4. **-उत्थम्‌** bitumen. **-कदली** N. of a plant, a kind of कदली. **-कुट्ट, -कुट्टक** *a.* 1 breaking anything on stones. -2 broken by a stone. (**-ट्टः, -ट्टकः**) a class of devotees; a वानप्रस्थ Rām. 3. 6. 2; Y. 3. 49; Ms. 6. 17. **-केतुः** [अश्मेव केतुर्यस्य] N. of a plant. **-गन्धा** N. of a plant, cf. अश्वगन्धा. **-गर्भः, -गर्भम्‌, -गर्भजः, -जम्‌, -योनिः** an emerald. **-गर्भजः** fire produced from a flint. **-गुडः -डा** a kind of weapon. **-घ्नः** N. of a tree; (पाषाणभेद?); **-चक्र** *a.* furnished with a disc of stone. **-जः, -जम्‌** 1 red-chalk. -2 iron. **-जतु** *n.*, **-जतुकम्‌** bitumen. (Mar. दगडफूल, शिलाजित, डांबर.) **-जातिः** an emerald named पन्ना. **-दारणः** an axe or crow for breaking stones. (**-णम्‌**) breaking stones or rocks. **-दिद्यु** *a.* one who has obtained a stony weapon having adamantine weapons or grasped weapons (व्याप्तायुध, अश्ममयायुध). **-नगरम्‌** N. of a town in which Kālakeya resided. **-पुष्पम्‌** bitumen, benzoin (शिलारस). **-भालम्‌** a mortar of stone or iron. **-भिद्‌, -भेदः, -भेदकः** the plant Coleus Scutellarioides (supposed to dissolve stone in the bladder; Mar. कोरळ). **-योनिः** An emerald named पन्ना. **-रथः** N. of a sage. **-वर्षः** A hail-shower. विनाश्मवर्षाशनिपातदोषैः काले च देशे प्रववर्ष देवः Bu. Ch. 2. 7. **-व्रज** *a.* included in rocks. **-सार** *a.* like iron or stone. अश्मसारमिदं नूनमथवाप्यजरामरम्‌ Rām. 5. 26. 6. (**-रः, -रम्‌**). 1 iron; अश्मसारमयं शूलम्‌ Bhāg. 8. 11. 30. प्राणाः सत्वरमश्मसारकठिना गच्छन्ति गच्छन्त्वमी S. D. -2 sapphire. -3 a saw (ककच); दारोश्चूर्णमिवाश्मसारविहितम्‌ Mb. 12. 298. 45. °मय *a.* made of iron cf. Śiv. B. 14. 25. **-हन्मन्‌** *n.* 1 a weapon of iron; Rv. 7. 104. 5. -2 a stroke of the thunderbolt.

अश्ममय, अश्मवत्‌ *a.* Stony, made of stone.

अश्मर *a.* [अश्मन्‌-र] Stony, rocky. -2 Pertaining to stones.

अश्मरी [अश्मानं राति रा-क गौरा० ङीष्‌] (In medicine) A disease called *stone* (in the bladder), gravel, strangury. **-Comp.** **-घ्नः** N. of the tree वरुण (used as a lithontriptic). **-भेदनम्‌** a lithontriptic. **-हरः** N. of the tree Pentaptera Arjuna, used as a lithontriptic (Mar. वायवरणा).

अश्मीरः, -रम्‌ Stone or gravel (the disease).

अश्मन्त *a.* 1 Inauspicious, unlucky (अशुभ). -2 Unlimited. **-न्तः** N. of a Marut. **-न्तम्‌** [अश्मनोऽन्तोऽत्र शकं° पररूपम्‌] 1 A fire-place. -2 A field, plain. -3 Death.

अश्मन्तकः, -कम्‌ 1 A fire-place. -2 The shade for a lamp (दीपाधार). -3 A kind of grass. **-कः** N. of several trees:- (*a*) अम्लोटक; its leaf; तीराश्मन्तकशिम्बिचुम्बितमुखाः Māl. 9. 7 (Mar. आपटा); (*b*) N. of a tree कोविदारकाः (Mar. कोरळ); (*c*) N. of a plant from the fibres of which a Brāhmaṇa's girdle may be made; मुञ्जालाभे तु कर्तव्या कुशाश्मन्तकबल्वजैः। Ms. 2. 43. (Monier Williams gives the word wrongly as अश्मान्तक.)

अश्यानम्‌ A moist variety of अगुरु, Kau. A. 2. 11.

अश्रः A corner, mostly at the end of comp.; चतुरश्र, त्र्यश्र &c. **-श्रम्‌** [अश्नुते नेत्रम्‌, अश्‌-रक्‌] 1 A tear. -2 Blood (usually written अस्र q. v.) कबन्धानां श्रेणी कथमथ ततासश्रसरितम्‌ Śiva. B. 24. 77. **-Comp.** **-पः** a blood drinker, a fiend, cannibal.

अश्रिन्‌ *a.* Having tears, in tears.

अश्रद्ध *a.* Without faith, unbelieving, diffident; येऽश्रद्धा धनकाम्या क्रव्यादा समासते Av. 12. 2. 51. **-द्धा** Unbelief, diffidence.

अश्रद्दधान *a.* Unbelieving, incredulous; अश्रद्दधानाः पुरुषा धर्मस्यास्य परंतप। अप्राप्य मां निवर्तन्ते मृत्युसंसारवर्त्मनि Bg. 9. 3. अज्ञश्चाश्रद्दधानश्च संशयात्मा विनश्यति Bg. 4. 40.

अश्रद्धेय *a.* Not to be believd, incredible.

अश्रम *a.* Ved. Indefatigable, untiring. Rv. 7. 69. 7. **-मः** 1 Freedom from fatigue, freshness, vigour. -2 Absence of toil, laziness.

अश्रमण *a.* Indefatigable; Rv. 10. 94. 11. **-णः** One who is not an ascetic or Buddhist mendicant.

अश्रान्त *a.* 1 Unwearied, not fatigued, untired. -2 Incessant, continual; अश्रान्तपुण्यकर्माणः Mv. 1. 26. **-न्तम्‌**